

ANY V

NÚM. 208

BARCELONA 19 AGOST 1892

LA PATOMASA

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

P. Barroca
92

Ab salut y benestar
jove y ab molta ginesta
y una dona com aquesta,
llavors 'ná á fora, es la mar.

Còpia fot. de A. Esplugas.

CRÓNICA

PER home trempat l'arcalde de Gracia.

Es lo cas que 'l director de la companyia de tranvías de Barcelona á la vehina vila, va entregar al tal arcalde la cantitat de 500 pcs etas, segons se diu, pera que la fés á mans de la comissió encarregada del adorno del carrer mes important de Gracia.

Pero 'l senyor Martí, a calde qu'encare que no es gayre fort en gramática tè molta letia menuda, diuhin *malas llenguas* que, sense negar qu'estessin en son poder las 500 *missas*, va contestar á la Comissió que va anar-li á demanar los rals:

—“Minyóns, no creguen que me 's menji aquets diners. Vosaltres heu de disfrutarme perque per vosaltres se fá la festa y no pel vostre arcalde. Lo que jo únicament vull, es que feu una cosa digna de aquesta població y de qui l'administra, y per lograrho, minyóns, lo vostre arcalde, que dit siga entre paréntesis, es un arcalde que no us lo mereixeu, us proporcionaré un lampista que per pochi quartos us omplirà 'l carrer de bechs de gas; un pirotécnic — á qui m'han encarregat eficazment— qu'us enjugará cada homla y cada cohet que quedareu ab un p'm de boca oberta; un *fabricant* de cubells que suministrará tots los que necessiteu pera fer la sortija; un *Uaucri baratto* que us vendrá la payella, y... en una paraula: si ho deixeu á la meva má, quedareu ben servits. ¡Ah! y si teniu d'afeytarvos, aneu al carrer tal, número tants, hont viu lo meu barber, qui per un ral us deixaré com nous. *Hay dichu.*”

No sé després lo que devía passar, pero la vritat es que 'l carrer Major no ha sigut aquest any ni sombra de lo que era anys passats.

Senyor Martí, si vosté vo'ia aceptar lo cárrech, jo m'empenyaria ab lo rey del Congo, mon pare y senyor, pera que 'l nombrés arcalde de real ordre d'alguna població del nostre pays.

¡No sab lo molt qu'apendrían ab vosté los nostres arcaldes!

Aixó sí, l'adverteixo per endavant: als nostres súbdits los agrada molt la carn d'arcalde á las graellas.

* *

¡Jo no sé aquets periodistas perque han de ser tan maliciosos!

Bè van suposarne de cosas y cosas referents al assumpto del Marqués, y ara resulta qu'aquest bon senyor, indirectament, nos ha dut la felicitat, perque si bè es molt cert que li hem de donar un aglá, no ho es menos que nosaltres hem fet *dallonsas* un roure als de Madrid.

Vaja, senyors qu'han resolt tan felisment aquest empalagós assumpto, jo 'ls felicito de cor; pero aixó sí,

desijaría que en pago á l'admiració que per vostés sento, me fessin un favor.

Lo meu didot crech que també té dret sobre algun terreno de per 'llí, y voldria que nó fos menos que 'l Marqués.

Si cobra y vostés no ho prenen á mal, ja anirém á dinar á Valvidrera... pagant lo home de la dida.

* *

Segons llegeixo, lo bisbe de Tay s'ha dirigit al ministre de Gracia y Justicia, manifestantli que no li vé gayre bè 'l que 's tinga de pagar lo nou impost del 1 per 100 sobre las dotacions eclesiásticas.

Com que 'l citat impost ha vingut també á mermar los sous de tots los empleats oficals, per un cas de que 's lliuri d'ell á las mentadas dotacions, jo que trobo just que si cobra 'l Marqués també cobri 'l meu didot, suplico al senyor Ministro de Gracia y Justicia, que del mateix modo se 'n lliuri als sous dels empleats.

O tots frares ó tots monjos.

Com qu'hi llegit també qu'ab motiu de las festas pera comemorar lo quart centenari del descobriment de las Américas, tracta 'l Govern de dotar á una descendenta dels *Pinzones*, ab la condició de que l'home ab qui 's casi ha de permetre que, si Deu 'ls concedeix fills, lo primer apellido que portin siga lo de la mare, pera conservar tan disungit apellido; suplico, aixís mateix, á qui correspongui, que pensi ab lo municipal del meu carrer, qui de bona gana renunciaria als dos que porta. Tots dos fan municipal: *Xanxas y Gutiérrez*.

En quan á la descendencia, me sembla que per ell no 's perdría. Es viuado y li quedan nou fills de la difunta.

Vaig á fer punt final, perque noto que vaig recomenent á tots los meus coneguts.

¡Aviat faría la competencia á n' aquell arcalde!

PRINCEP DEL CONGO.

ESPURNAS

Los teus cabellets de mòra
y tos llabis coralins
enamoran... al que ignora
que usas tots los *colorins*.

En Felipet se queixava
l'altre dia á sa mamá
dient que no podía aná
ab las calsas que portava.
Duya un esquíns boy rodó
y de bon xiquet d'amplada
prop del punt de mossegada
del gos d'«El rey que rabió»
y, ¡es clar!, sa mare digué
veyent l'estrip al costat:
—Per podé aná, aquest forat
al miij tindria de sé.

JORDI MONTSERRAT.

La Truchs y la Estripa-gorros

NOVELA ERÓTICA-POSITIVISTA

Sapiguda per los "baixos" y aplaudida per los "alts"

CAPITUL V

Invocació á las Musas.—Retrato moral y fisich.—Costums y vicis.—Principi y fi de una aventura.

I
Encara que desde 'l Moll fins á lo carrer de 'n Còdols y desde las Carolinas fins allí ahont desan los toros ternes, somés, tarugayres, sarauistas y caloyos coneixen las aventuras de la Truchs y Estripa-gorros, per deixarlas estampadas tot lo meu saber anoco á fi de que á vindre temps gósin ab ellas los... tontos. ¡Frescas Musas del Parnás, tendras germanas de Apolo, de potentia inspiració enviéume forsa xorros, que es empresa delicada la que avuy entre mans porto y sense la vostra ajuda aixut del cervell me trobo! Pero, veig que sempre a' ntas á los meus crits de socorro me 'n donéu mes que 'n vo'dria per seguir lo que 'm proposo! ¡Gracias, Musas sandungueras! ¡Mil gracias, de cor vos dono! ¡ara sí que no s' escapan la Truchs y la Estripa-gorros! Ara sí que no reculo; ara sí que brau m' hi poso ni que caiguin sobre meu ¡tomaquets, pebróts y tronxos!

II
La filla de la Quiteria y la filla de la Laya, en lo any vuytanta sis, (si lo recort no m' enganya) eran dos tipos preciosos, dugas pollas de cap d' ala, d' aquellas que si un las mira tot desseguit se trasbalsa. La Estripa-gorros tenia de Diana 'ls fets y la cara, —per 'xó á la seva salut molts tocavan á Diana. —Cassadora 'l mateix qu' ella —encara que no era casta— transformava en gent banyuda als Acteóns que trobava. Cútis morenet, ulls negres gallarda, bufona y guapa, lluhia un rubí per llabis y un roser en cada galta. A mes de tals dots, ten un clotet prop de la barba tomba de molíssims cors que per ella deliravan.

La seva amiga, la Truchs, encara que un poch mes baixa, de una verge de Murillo talmient era cópia exacta. Ulls de color de cel, cabellera rossa y llarga, boca de perlas guarnida y blancor de lliri d' aygua. Quan sortían totas dugas á passejar per la Rambla, de miradors si 'n tenian! de lacayos si 'n portavan! Llástima que no tinguessin ni cor, ni vergonya, ni ánima, ni educació, ni principis, ni senderi, ni constancia. ¿Qué val á la papallona tindre bonicas las alas si de la rosa vá al llir, y del llir se 'n vá á la dália? Si com ella haguessin fet, menos mal, pero deixavan los cascalls per las hortigas, los clavells per los caps d' asa (1).

III

La Truchs y la Estripa-gorros sentian desde molt nenas, una estranya antipatia contra 'l clero y la noblesa, tant que al veure un capellá fugian com de la peste, y al topá ab un sumarixxo, semblava qu' al diable veyan. ¡Per qué? ni eilas ho sabian, era un instint de naixensa una innata prevenció, una inesplicable déria. Mess' estimavan un jove dels que gastan espardeñas, d' aquells que portan un xavo á cada cantó d' orelas. D' aquells que parlar no saben si no abocan mil blasfemias, y tenen per mocador los cinch dits de la má dreta, que, un senyor encopetat farsit de llustre y de ciencias albardat ab sobretodo y coronat de xistera. Y no es que tinguessin, no, comunistas idees, ni estiguessin allistadas á la anárquica fal-lera, puig si bè eran petardistas y bullangueras de mena, per deixar de ser politicas

tenian costums molt béstias. Dels saraus de patacada se pot dir qu' eran las reynas, sols per veurer as ballar hi havia trompis y empentas. ¡Ab quina gracia 's movian! ¡quin remenar de caderas! ¡quin modo de moure 'ls peus! ¡quin dalit y lláugeressa! A mes d' un tonto al mirarlas de gust la baba li queya y mes de dos, sense nús se trobavan per mor d' ellas. Que sent molts los pretendents y sent ellas molt coquetas sempre acabava ab gemechs, lo que 's comensava ab gresca.

IV

Ab tot y la prevenció que tenian totas dugas en contra dels currutacos per alterná ab gent de brusa enganaxen certa nit á dos personatjes d' upa, que al mirarlas tan hermosas ho tingueren per fortuna. L' un d' ells, era un miserable que venent negres á Cuba, se feu rich de tal manera que un milió contava d' unsas. Del partit Conservador l' altre era un guerrer de punta, mestre en tocá 'l contrabaix en la terra de las xustas, Després de gastá alguns naps y molta palica fula, la Truchs y la Estripa gorros se daren per convensudas, ab la condició de que tindria un piset cad' una amobat luxosament desde l' arcoba á la cuyna. Roba blanca á discreció, alhajas, vestits y puntas, amén d' alguns dinerons bálsam per curar trifulgas. Accediren los dos quilis, y al fer la setmana justa en son palau instaladas quedaren las duas Pu-xas. Mes, ¡ay! quan los dos Tenorios hi anaren buscant ventura... trovaren sols las parets, ¡las gábias estaban vuydas!

JOSEPH M.ª CODOLSA.

1 Planta molt comun en los llocs de Catalunya.

(seguir.)

LAS CARABELAS

—Antes no la várin hi vull fer musclos

—May dirías lo que m' agrada mes de tú y la carabela?
—¿Que?
—La popa.

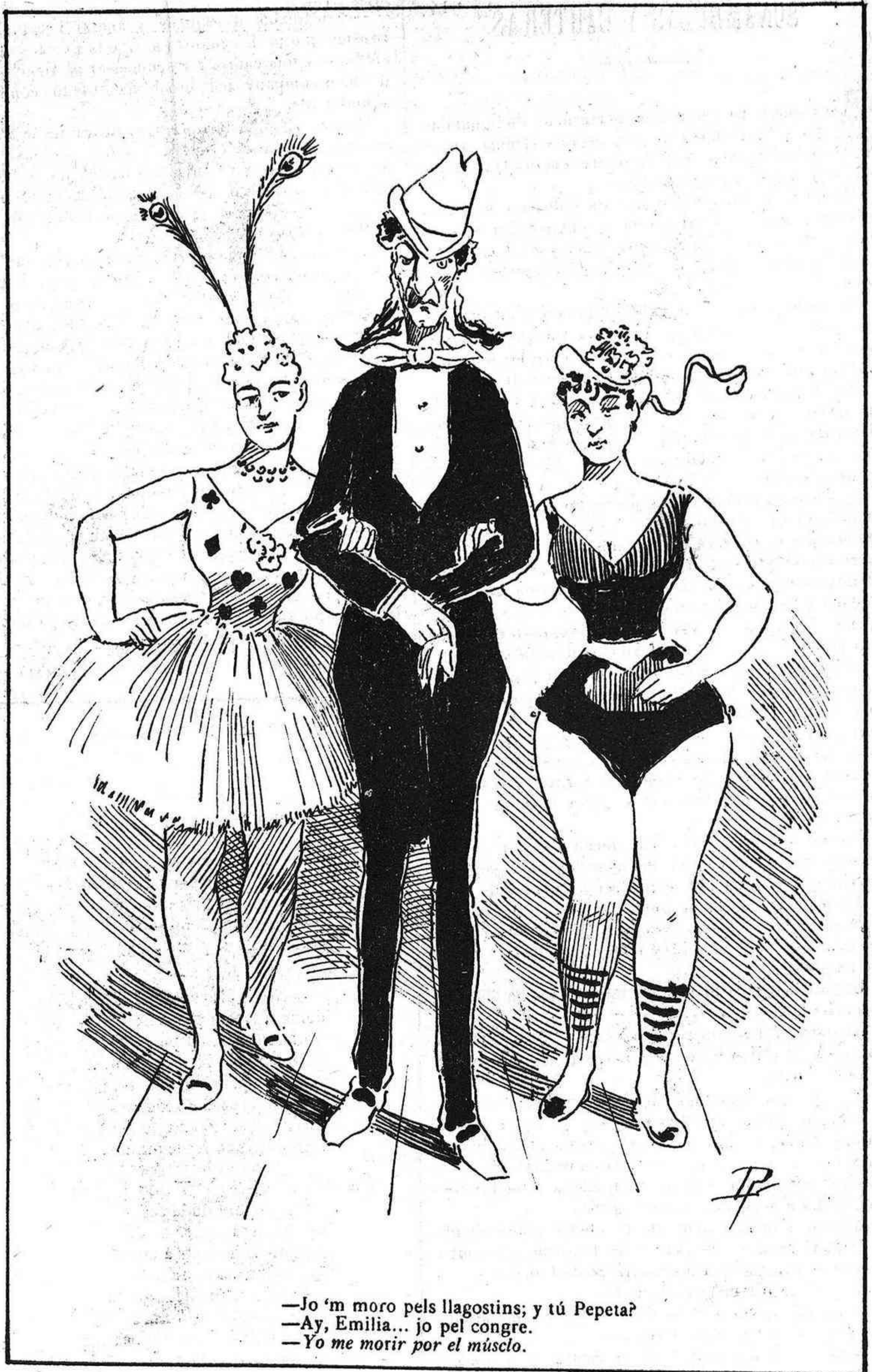

—Veyám sí mentras mira la carabela li carabelo lo rellotje...

—Se sembla aixó tant al meu barco com un ou á una castanya

Leaig

SONAMBULAS Y CARTERAS

ARA que s'ha emprés la persecució de Sonámbulas y Curanderas y que, segons sembla, va de debó, 'm recordo de la pobre senyora Quima que qui sab lo qué li haurá passat.

Jo ja 'm penso que en aquesta industria hi haurá barrejats alguns embaucadors y embaucadoras, pero tamé crech, ho confesso, que alguns y algunas tenen lo do de curar y hasta d'endevinar devegadas lo pervindre.

Ab la senyora Quima, que jo la crech una de las privilegiadas, m'havian passat casos y havia vist cosas, que, francament, penso que si lo govern ho sapigués, pot sei faria distincions que podrian ser acertadas.

Jo los puch dir que la senyora Quima una vegada 'm va treurer una tristesa molt gran que s'havia apoderat de mí, y que la dona 's creya ben bè poderse casá, en segonas lúpcias, ab un cosí que hi tenia relacions abans de que son pare l'obligues á ferho ab mí.

Be n'havía probat de metjes y potingas ... y res... Donchs un dia aburrit, vaig, y ho esplico á la senyora Quima que ja allavors era sonámbula y cartera de primera classe, y li vaig dir lo que 'm passava. Després d'inspeccionarme de cap á peus, de ferme treurer la llengua y fixarse molt ab las puntas de las unglas, va dirme:—Noy, tú tens una gran tristesa, pero no tingas cap por... Los metjes no hi entenen ab aquets mals.

—Bè, pero com me la treure? Vaig dirli jo. —Mira, va respondrem; agafa un' olla nova y hi posas un porró de ví blanch pur de vinya mascle, mitj de rom de trenta graus y un petricó d'anissát y que bulli mitj hora; luego hi tiras un grapat de fasolets y un tros de vidre d'ullera que hi caigui de cantell y als cinch minuts ho posas á refredar y t'ho beus ab lo nas tapat.

Vostés no ho creuran!... Vaig ferho y al cap... qué... de mitj hora, 'm va entrá una alegría y unas ganas de barrila que vaig fer partir de riure á tots los de casa. Va ser posar oli en un llum.

Després ja ho sabia... Semblava que m'anava á entristir... Au, mans á l'olla y remey al canto, y ¿'n voléu de gresca?

Un'altra vegada hi vaig portar á un amich meu que 's moria de mal de caixal.

Al veurel entrá renegant y ab la má estesa sobre la galta, ni 'l va deixar dir... —Vosté té mal de caixal, —va exclamar.

Tant jo com lo meu amich varem quedar parats.

—Segui, que d'aquí una estona ja li haurá passat, va anyadir la senyora Quima, mentras acabava de despatxar á una senyora que li havia endevinat que 'l seu marit s'entenia ab la dona que li anava á fer las feynas, y ab un dependent del escriptori.

Aixís que va haver cobrat d'aquella pobre clienta de Sant Corneli, va fè anar á la minyona á la font á buscar un canti gros d'aygua fresca de Canaletas.

Al poch rato teniam l'aygua allí.

—Tréguis la corbata, va dirli donya Quima al meu company. L'altra se la va treurer.

—Ara descordis lo coll de la camisa y abaixissel tant com puga.

L'home va ferho tal com se li va dir.

—Ara tombis d'esquena y abaixi 'l cap. Y demanantme que jo l'aguantés á n'e la per las ancas, va enfilarse á una cadira y va comensar á tirar al clatell del meu company pel broch xich tot lo contingut d'aquell canti.

Després d'aquesta operació que va durar mitja hora bona, al final de la qual lo xicot ja estava enrampat de clatell, nos va enviar al barber de la botiga de sota ab encárrech de que li arrenquessin lo caixal.

Y may mes 's va sentir lo mes petit dolor fins avuy. ¿Volen mes probas?

Una altre cop vaig veurer que hi varen dar un noy que 's revolcava per terra efecte de que li havian introduhit los mals esperits al cos, segons va endevinar la Sra. Quima, y dantli ella mateixa devant meu y de sa mare dugas ó tres lavativas de aygua de olivas barrejat ab such de monjetas del ganxét, no volgueu saber lo que va surtir d'aquell cos... á mes dels mals esperits que quan van eixir no mes los va veurer la Sra. Quima, jo vaig calcular pel bulto, que al menos hi havia tres lliuras de cacahets ab esciofolla y tot, dugas de xufas y un kilo d'estopa de regalessia.

En fi, que de la Sra. Quima los re podria dir tantas que fora una llástima y un mal per la humanitat que ab aquesta leva d'ara li passés algun trastorn.

Sort qu' aixó será com tot lo d'Espanya y abans de poch 's tornarán á veurer los auuncis en *El Diluvio* d'aquesta moltas vegadas salvadora ciencia, y la Sra. Quima y los seus colegas podrán tornar á exercirla ab tota pau, quietut y confiansa.

SERRALLONGA.

EPIGRAMAS

Ab la navaja á las mans
un, mes que barbé, sayó,
afeytava ab gran doló,
(doló de 'ls parroquians).
—¿No li faig pas mal, don Just?—
á un client va preguntarli
y don Just va contestarli:
—Ca; no... si ploro de gust...—

—No siguis esquerpa, Pura,
deixa 't fer un petonet;
no farem pas cap pecat
perque demá ja 'ns casém...
—No, Pepet; no fassis cosas;
mes val esperá un xiquet,
puig trobantse en igual cas
altres m' han fet lo mateix.

La senyora de la casa
un disgust té, però gros,
perque 'ls invitats á taula
son tretze, icas horrorós!
Peró 's calma desseguida
puig lo sabi don Ambrós,
—¡Eureka!—diu;—som catorze...
ijo, ja menjaré per dos!

LLUIS SALVADOR.

UNA CARTA

PERA LA GARRIGA

A DON JOSEPH BARBANY.

Amich Pepet: ja fa dias que no tinch res mes al cap que escriurent una carteta d' aquellas *particulars*, es á dir; de quinze céntims quan se tiran al estanch; y ho faig desde LA TOMASA (si la volen insertar) no per estalviá 'l que costa lo sello; no ho creguis pas; sinó per no dar ganancias al govern; prou *tip* que vá.

¿Tip he dit? no sé, pro m' sembla que tú també hi deus anar; pero, no *tip* de butxaca sino d' estarte aquí dalt y anar de l' un lloch al altre á peu sempre ó... caminant esperant que arribi l' hora de las *bessas*, per anar á geure y després... tornarhi.

Vaja ¿encare no n' estás cansat? si ara no t' engreixas no t' engreixarás pas may.

Y tocant un altre assumpto, ja deurás tú recordar

que vaig ferte una visita per aquest temps l' any passat, y com que molt va agradarme lo passeig que vaig donar, (no perque aquí atractius hi hagi que jo crech que no n' hi ha cap) mitxas ganas de tornarhi aquest any m' han agafat, encare que no mes siga per aná á fé un esmorsar á la font de la *Enrabiada* á que 'm vas acompanyar y qu' es un sitií molt *poétich* com diu tothom que hi ha anat entre aquell ayret y l' aygua que raja, fent mo't contrast ab las cigalas que cantan sens cap órdre ni compás y que mes que agafar gana fan agafar... mal de cap.

Per lo tant, no t' en estranyis si 'l dia menos pensat 'm presento á La Garriga ab jech cla y pantalóns blanchs y ab una gorra de pala que aixó fa *tropa*; ja ho sabs.

Pro, com que la excursió aquesta un dia so's durará, y á fi de no dú ré á sobre que m' embrassi, tinch pensat vení ab las butxacas buydas perque 'm carrega bastant portá á sobre massa quartos que ab lo pes molt mal fa anar, (y no es pas perque á las mevas butxacas ré hi porti may; sempre que surto de casa las duch plenas... de forats.)

Ja ho sabs donchs; y ara com ara sols me falta preguntar que si acás vinch, á la *taula* si 'm voldrís al teu costat.

P. D. Me 'n descuydava; no seria gens estrany que á n' aquesta excursió vingan junt ab mi, lo meu germá, sa promesa, una germana, sa madrastra y un cunyat.

J. ASMARATS.

PRENENT CAFÈ

Tant si soch cregut com no, si val á dir la vritat, al casino de *La Unió* avuy l' he trobat molt bo lo café d' havent dinat.

Si pogués jo cada día pendre 'l com avuy l' he prés, ab tant grata companynía lo café jo 'l pagaría en lloch de á ral, á molt mes.

La taula estava voltada d' uns sérs tan angelicals, del goig d' una inmensa onada sentia al cor lo trasbals.

Per los vidres de colors los raigs del sol, al passar, creyent á las nenas, flors, son róssech de rich fulgors s' afanyava á desplegar.

Mentre á dos bellas, movent, veyá, d' un llibre los fulls, y ab sas páginas somrient, jo glatia sorprenent lo brillar hermós d' uns ulls.

Que 'n dictés una follia, las ninas m' han indicat: jo ja als llabis la tenia; mesalgú enrogit se hauria y per xó mut m' he quedat.

FRANCESCH MARULL.

GALERIA DE CELEBRITATS

Ab aquest títul y ab tamanyo propi pera ferne un álbun especial, s' ha publicat una escullida col·lecció de personalitats artísticas en la que hi constan, entre otras, las senyoras Duse, Borghi-Mamo, Tetrzzini, D' Arkel, Mendoza Tenorio, Franceschini, Rossi, Massanés de González, Alverá, Martinez (Joana), García (Fabiana), Martinez (Conxa), Romero, Campos, Folgado, Alba (Leocadia), etc., etc. y los Srs. Rey Amadeo, Vallés y Ribot, Salmerón, Monturiol, Mancinelli (Ll.), Mascheroni, Tintorer, Sarasate, Calvet (Damás), Bofarull, Soler (Pitarra), Balaguer, Gayarre, Laban, Uetam, García Parreño, Vazero, Romea, Mario, Vico, Calvo (Ricardo), García (Domingo), Riutort, Fontova, Lorenzale, Novas, Planas, Galofre, Rosell, Bonaplata, Goula, Edison, Giró, Pereda, etc., etc.

A pesar del esmero ab que aquets retratos han sigut presentats é impresos sobre paper-cartulina, lo preu de cada exemplar es sols de

10 CÉNTIMS

Pera los senyors col·leccionistas tenim reservats un reduhit número de col·leccions, sens aument de preu.

PER MI Y PER ELLA

I
Per mi estant malalt plorava,
tot de tant que m' estimava.

II
Pero avuy plora *per ella*,
tement quedarse donzella.

IGNASI IGLESIAS.

—Diu aquell banyista gros si pot entrar.
—Sí... ja es un pare de família.

—Els venen per pendrer l' aygua... jo per pendre 'l vi y algun rellotje.

—Y donchs, don Pau, com li prova l' aygua?
—Trovo que m' afluixo molt.

—No 'm puch banyar...
Tots los tapa-rabos
'm son estrets.

—D' hont suha mes, Pepeta?
—Calli... Vaya unas preguntas de ferme...

—¿Pendrem de pila ó d' oleatge?
—De pila no 'ns veuria ningú.

R. 1892

Secció Regiliosa

SANT DEL DIA:

LA BEATIFICACIÓ DEL AJUNTAMENT

Gran funció en honor dels nous Fivallers. Lo que hi hagi mes enllà de la Barrera serà *poudre... pòls... rès*.

Lo beato *Roca* cantarà las seves propies alabansas empleant frasses arregladas del francès, tirarà malediccions de gitano als que no 'l creguin.

Tots los beatos s' aplaudiran los uns als altres.

Teatros

NOVEDATS

Sen tím vivament haver sigut profetas puig que desde dilluns últim, la companyia del *llanto* ha deixat de actuar, á causa de que tots los dias eran escoltadas las produccions per un escullit auditori de..... butacas.

Lo teatro Calvo-Vico ab la satisfacció propia dels penjats podrà exclamar: *¡Ya somos dos!*

CATALUNYA

Las moltas simpatias que te entre sos paysans lo senyor Bosch, se veieren palpables la nit del dissapte ab motiu de sa reaparició en escena, ja que al presentarse fou saludat ab una salva d' aplausos que durá per espay de cinch minuts, mostra palpable del goig del públich al veurel curat de las feridas y contussions que rebé en lo mateix escenari setmanas atrás. De cor nos associém á la manifestació ab que se 'l obsequiá.

Per fi, lo dimars passat s' estrená *Los Extranjeros*, sent los molts aplassaments que ha sofert la obreta lo principal motiu de la fredor ab que la rebé lo públich. Se tracta de una obra bastant manosejada en argument y de música que acredita un xich la maestría d' algun aprenent adelantat del mestre Fernandez Caballero. La bona voluntat en lo desempenyo per part dels actors, no fou lo suficient pera salvar la obra; y al final entre aplausos dels *eminentes clarquistas* y siseos de bastants espectadors, lo senyor Bosch va dá á coneixe 'ls noms dels autors de la obra.

Pera avuy está anunciat lo benefici de aquest distingidíssim actor y director á la vegada de la companyia, formant part del programa l' estreno de *Otro the dansant*. Celebrarem que veji lo teatro plé, lo *camerino* deslumbrador de regalos y l' estreno sigui una obra d' éxit.

CIRCO EQUESTRE

La *troupe* Rajade esperada ab tant frenesí aixis com la pantomima *Los Albañiles* que la executan, es de lo mes dolent que ha vingut entre nosaltres.

La fama *europèa* de que deya la Empresa venian precedits los citats artistas demostrá ser de boquilla y aquest si-gué lo principal motiu de la decepció en que caigué lo públich ja que per lo bombo se creyan veurer á dignes émuls de los celebres *Hanlon Lees* ó *Picards*, companyias de grata memoria.

En quan á la pantomima *Los Albañiles* fou presentada ab tanta mesquinesa y poch gust que fan notables las que s' executan en cafés cantants per companyias consideradas de fama *localisada*.

Esperém que lo senyor Alegria pendrá aviat la revenja dels dos desastres últims ab artistas que sense tant *nom* tinguin *fets* mes notables.

CIRCO ESPANYOL (modelo).

Dissapte passat torná á donar fé de vida, ab la compan

yía que en la primera temporada actuá baix la acertada direcció de don Cirilo Llop, haventse adionat alguns artistas, entre ells l' original Carlo Bracco, que se veuen sumament aplaudits.

Com á complement de las funcions y baix la acertada direcció de Mr. Savary, se representa en totas las funcions la pantomima histórica militar, titulada: *Pierrot en Africa*, que per sas escenas cómicas y xispa de bona lley en lo clown Sr. Llop, encarregat de lo protagonista, fa riurer constanment á la concurrència.

CONCERTS D' EUTERPE

Lo dilluns próxim passat, y á l' hora de costum va omplense de gom á gom, lo teatro del Tivoli, de sérs desitjosos d' escoltar per 6.ª vegada en aquest any los tipichs cants que fundá l' il·lustre músich-poeta D. Joseph Anselm Clavé.

L' execució que obtingueren los deu números que formavan lo programa fou bastant ajustada, mereixent ser repetidas la bonica gavota *El Raplo* del mestre Nicolau; la cantata dedicada á Clavé, de Obiois y la sinfonia de *Guillermo Tell*, de Rossini.

En quant al nou coro á veus solas titulat, *Lo remor del Se*, gre música del eminent mestre don Joan Goula (pare) y letra de nostre distingit colaborador D. Emili Guanyabens-gradá molt al públich mereixent los honors de la repetició pero observantshi falta de ensajos. Ab la bona voluntat que tant atresora lo director Sr. Goula (fill) esperém veurer subsanada la falta en audicions successivas.

Abans d' acabar hem de dir que si no 's poguéren saborejar molt bé, com sa execució mereixia, alguns trossos del repertori, en tingueren la culpa una colla de *tranquils* que tal volta 's creyan qu' estavan en la plassa de toros, ja que no feren mes que alborotar casi sempre.

UN CÒMICH RETIRAT.

* * * * *

Cassador cassat

—

A mon amich lo distingit cassador

EUDALT VILANOVA

Eudalt: m' ha causat gran rissa
al veurer la teva gossa,
perque es negra, blanca y rossa
y du cotilla postissa;
igual que una llangonissa
es primeta y molt poch grassa;
tú un jorn vas dirme ab catxassa:
—La gossa de rassa russa;
li vull fer passá gassussa
per lo de... «gos fart no cassa».—

Mes veig que la teva mossa,
sense ser de rassa russa
ni ferli passá gassussa;
t' ha cassat sense ser gossa;
també com la gossa es rossa
y cada día va á missa
y m' ha causat molta rissa
veure que al cassador cassa
una mossa rossa y grassa
tan sols ab una sonrissa.

J. MIRALLES.

INTERMEDIS

—Que fas ab aquesta nina?
—M' ensejo per quan 'n tingui nna de debó.

—Quan 'm darà 'l sí?
—Quan me 'l compri.

—Ay Riteta!
—Deixim que soch honrada.
—No, sí li volia dir que me 'n dés un plat d' aquest.
ficandó.

ERVETAS

En la reunió celebrada en Manlleu á fi de procedir á la proclamació de un candidat pera las próximas el-leccions de Diputats provincials en los districtes de Vich y Berga, fou proclamat per unanimitat lo nostre particular amic D. Ramon

Pietx y Surinyach, fill de Torelló y fabricant de cintas en la ciutat de Vich.

En la dita reunió hi assistiren delegats de tots los comités locals que perteneixen al partit republicá centralista del districte de Vich, reconeixent tots al proposat Sr. Pietx ser la persona mes idónea pera desempenyar dit càrrech, já que concorren en éll las circunstáncias de ser fill del districte y per lo tant coneixedor de las necessitats de la comarca, además de possehir un tracte fi, carinyós y amable, ser un verdat:er aymant de la justicia, y no haber donat may ploch en los distints càrrechs en que ha representat al partit, á las mes mínimas censuras per miras particulars ni egoistas.

Nosaltres que sabém lo molt que val lo Sr. Pietx y Surinyach per honrarnos de molts anys ab sa caballerosa amistat encar que agens per complert á la política, no podém de menos que recomenar ab verdat:er interés la candidatura de dit patrici á tots nostres amichs, correligionaris y lectors, en la confiansa que en cas de sortir triunfant, trobarán en lo Sr. Pietx á un home probo, recte y pundonorós; qualitats sumament indispensables en aquestas representacions.

Diuen los periódichs que lo Príncipe Alejandro Orgoulski ha sigut condemnat per lo tribunal de Tiflis á quatre anys de treballs forçats en las minas de Siberia y pérdua de tots sos titols y bens per moneder fals.

Aquí fariam igual.

No s' hi val á riurer.

Efecte de la toma de possessió del cardenal Monescillo, 's van tirar monedas al auditori qu' invadia la Catedral de Toledo armantse un escándol de *padre y muy señor mio*.

Diu que per arreplegar una pessa de dos céntims hi brunzia cada pinya que cantava 'l Crech en un Deu, y cada m... que tremolava l' Iglesia.

Y entretant lo capellá reya!...

¡Quin respecte á la casa del Senyor!

¿Y no l' han de purificar ara?

Los vehins del Passeig de Gracia entre los carrers Concell de Cent y Provensa voldrían sapiguer si tenen *Orga de figuras de cera* per molt temps, per en tal cas desembrassar las sevas habitacions y anarsen dalt del Tibidabo.

Perque lo qu' es l' orga aquella
es una calamitat,
pus casi tot lo vehinat
ja pateix de mal d' orella.

Supliquém al Sr. Alcalde, se serveixi ordenar al *Xankas* encarregat de vigilar la platxa immediata als banys Orientals, qu' espavili degudament á uns quents ganapias que en ella se situan apedregant als banyistas que van en barquetas y patinadors.

¿Que 'ns complaurá, Sr. batlle?

Es l' única manera d' evitar qu' algún dia 'ls agredits es menjin á n' aquells salvatjes ab alioli.

Sembla que lo Sr. Framis ha deixat la vara.

Ho sentim per lo poble de Sant Martí de Provencals.

Lo dilluns passat en lo teatro del Prado de la preciosa vila de Sitjes, tingué lloch una funció composta de tres pessas del nostre repertori, desempenyadas per los coneguts artistas Sras. Parreño y Fontova y Sr. Goula, acompanyats del Sr. Mirabent y un altre aficionat quel nom no recordém.

La vetllada resultá brillant. La distingida y numerosa concurrencia colmá d' aplausos als populars actors del Teatro Catalá, alabint la execució que capigué á las obras, accentuant una vegada mes la justa reputació de que gosan los esmentats artistas.

Amenissava los entreacs una orquesta col·locada en los jardins entregantse lo jovent als plahers de la *dansa*.

Pera lo diumenge próxim s' anuncia la preciosa comedia *Donas* del Sr. Arnau y *Cop. de Telas* del nostre estimat Director, prenent part las Sras. Parreño, Pallardó y Fontova y los Srs. Goula, Mirabent y algun altre.

S' espera una gran entrada.

Ja no 's beatifica al descubridor del nou mon.

Si es que siga sant, fan mal fet; y si no n' es, per rés li haguera servit tampoch la beatificació.

Quants sants se deuen trovar en abdós cassos ...!

Pero es alió del *mentir de las estrellas*.

¡Semia impossible qu' estiguém en lo sigle de la dinamita!..

Diuen que gran número de propietaris de terrenos del Parque esperan lo resultat del assumpto Ayerbe, per fer iguals peticions qu' aquest ab tanta ó mes justicia.

Fan bè... y lo nostre Ajuntament no será pas inconsequent pera no atendrels tal com al ex propietari de la Rodalia.

¡Y vinga pagar millóns!

¡Y á cobrarne?

Hi ha una plassa que á mes d' adornarla ab gran luxo, 's proposan los vehins simularhi un torneix de l' Edat Mitja. Ja sé d' hont deu haver surtit la ideya...

De la Lliga.

¡Quina perspicacia té aquesta gent!

L' Ajuntament de Málaga está tot capficat perque ara resulta que dos carrers d' aquella població portan lo nom de «Canovas.»

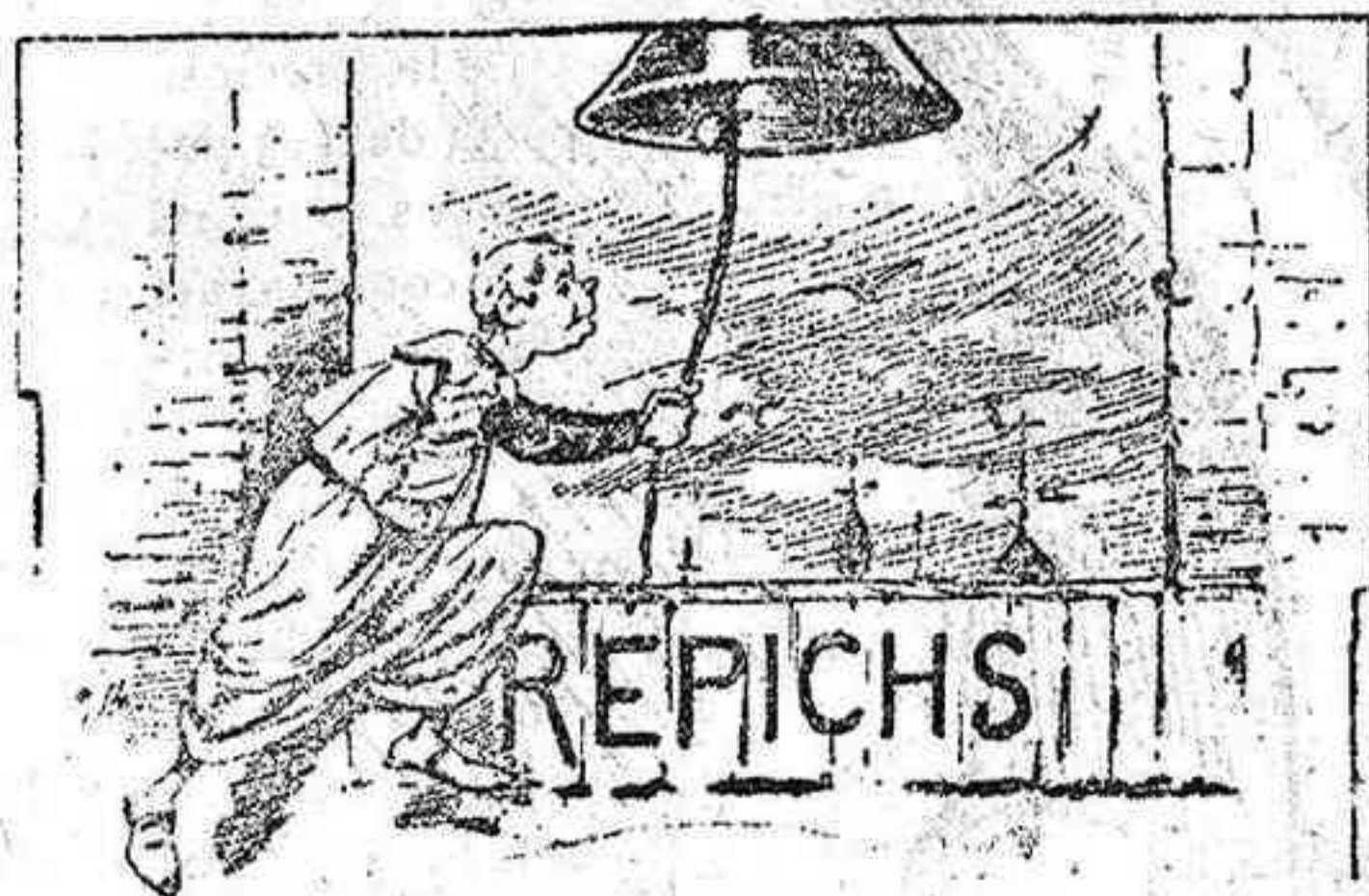
Aquest bunyol es fácil d' arreglar anomenant á un dels dos carrers de «El Cantor de Elisa.»

Si ho fan d' aquesta manera
lo bunyol queda arreglat,
honrant al gran home públich
y al trovador inspirat.

FOTOGRAFIAS INTERESANTES

CATÁLOGO 50 céntimos
en sellos de correo

The Publishing Office = AMSTERDAM.

Un concejal va tractá de memos als periodistas que han dut la contraria en l' assumpto del Marqués d' Ayerbe.

Un altre los hi va dir no sé qué de las clavegueras.
Y donchs? ¿Que ja no trovan qui va'ga ser padri?

Se diu que, á pesar dels ridiculs *Mal hayas* y la cursi cita del lema de l' ordre de la *Jarretiere*, la premsa no ha quedat convensuda.

Y es estrany, habent parlat aquella cloaca de ciencia.
Haurá de repetirho.

Sembla que hi ha hagut un concejal que no ha opinat com sos companys de consistori en l' assumpto Ayerbe, habent preferit fer dimissió de son càrrech.

Aquest edil es D. Joseph Bofilí y Martorell.
Li doném la enhorabona y de pas anyadim:
¡Aún hay patria, Veremundo!

Corren rumors de si l' Ajuntament processará als periodistas recalcitrants.

¿Pagant los gastos qui?
Es molt cómodo aixó de ser *regirador*.

Llegim que al cabo de Consums de Madrid que va detenir un carro que transportava la *vajilla* usada per l' arcalde de la Cort en lo dinar d' inauguració de la iglesia de Bellas Vistas, per ocultarse en lo vehicul vuyt bots de vi, l' han trasladat á un altre registre.

¿Per qué?
En aquest pas no mes podrán ser buróts los cegos.

La Societat protectora d' animals y plantas ha demanat al nostre Ajuntament que no permeti á cap empresa la circulació d' omnibus pel carrer de Fernando,

Senyors de la *Protectora* ¿qu' ho fan perque no 's cansin los animals?

¿Que no hi passen vostés per aquell carrer?
B: deu causarlos aquella costa.

Vaja, bromistas... ¿que no val mes anar á caball que á peu?

Sabém que en Tortosa van prometre al primer actor senyor Bonaplata que sempre que hi volgués anar ab la seva companyia, se li assegurarian deu funcions.

Se veu que lo que no volen los tortosins son galans d' arcoba.

Fan bè... Aquí tampoch.

¿Per qué, per desempeñar lo càrrech de Concejal que diuen que dona tants mals de cap y consumeix tantas horas, 's donan diners, se pagan téchs á la *mesa* y s' empleyan tantas influencias?

Al que resolgui aquest problema li regalarém una estàtua del Marqués d' Ayerbe feta de pá mastegat.

¿Que ja se sab abont van anar á parar aquellas quatre toneladas de bronzo destinat á l' estàtua del general Prim?

No ho dihém per rés, no; sino com qu' are parlavam d' estàtuas.....

Hasta los renaixensos *ultramarinos* son memos de marca major. Ab motiu d' un banquet donat al mestre Goula, en Buenos Ayres, va tenir qu' aixecarse un subjecte que va parlar, ab un *Viva Español*, los peus d' un regionalista enragé empaltat de separatista, que volia tota la gloria *pels de casa*.

S' haurían de senyalar ab un ferro que figurés una llonsa.

¿Quan se pagarán las gratificacions, Sra. Trasatlántica?

AVIS

Corrent lo remor propalát per algun *farolero* de que los antichs artistas que de *Novedades* tornan á Roma, entran á n' aquest teatro per la mateixa influencia que los ne va sustreurer, podém afirmar la completa falsetat de la noticia, puig dita influencia solsament va interessarse per un y, efectivament, es l' únich que no ha sigut contractat.

¿Quan s' acabarán los *Toreros d' hivern*?

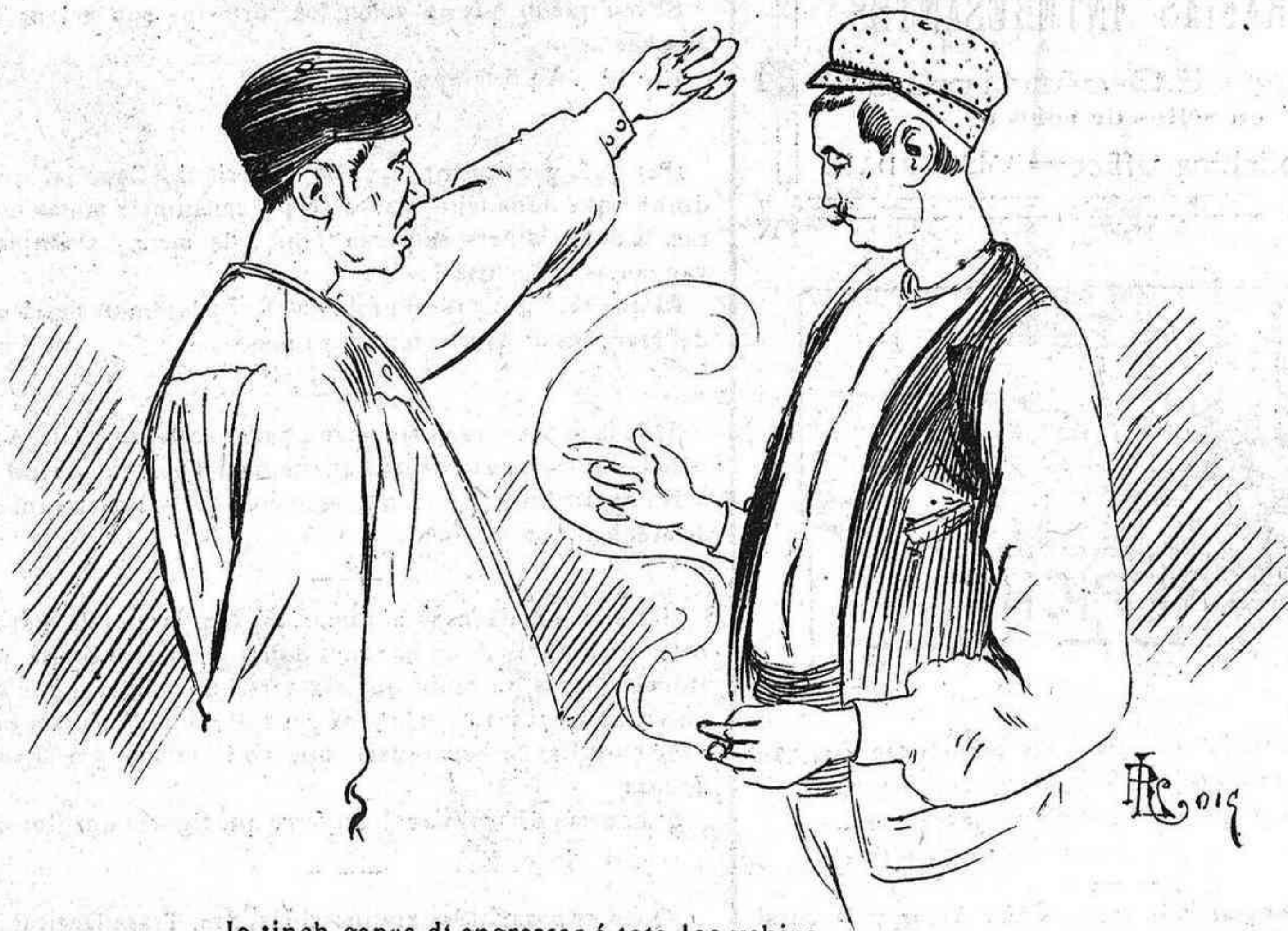
Anirá: Ll. Salvador, Ali-Bey, A. Fernandez, Amadeo, J. T. R., Joseph M.ª Feliu, y Francesch Torres.

Col y Flor: Deu no l' ha portat per lo camí de la Literatura; créguim; no hi pensi mes. Es concell d' amich.

B. Llorens: Anirá no mes la xarada; lo altre no va bè; li falta alló qu' ara es tan deliciós: *Sombra*.—P. p. Galleja: Aniran las semblansas —Pióch: Que 'n deu tenir poca de feyna...—A. T. Ariés: Torni a probarho.—J. Miralles: Anirá alguna cosa.—P. Colomer: Avuy está de péga; no 'ns agrada rés de lo qu' envia.—J. Uson: Lo qu' envia ja s' ha tractat mil vegadas ab altrás tantas formas.

P. Vilar: Los aucells se donan abarrassadas? Assegurissen bè.—Sr. Oiveras: ¿Que li vindria malament d' enviarnos una carta cada correu? No, no... Té xispa vosté. Veurém de publicar lo seu problema matemátich.

LOS MOTINS

—Jo tinch ganas d' engrescar á tots los vehins
 pera no pagar lloguer.
 —¿Voléu dir que no la perdréu?
 —Mira... fora la primera.

SECCIÓ DE TRENCA-CIASCAS

XARADA

Prima es nota musical,
 lo mateix es la segona,
 tersa negació rodona
 y nom d' un joch lo total.
 BERNABÉ LLORENS.

TRENCA-CAPS

Pera Palau y Muflogás

Llers

Formar ab aquestas lletas deguda-
 ment combinadas lo nom de tres
 pobles catalans.

J. Y. A.

GEROGLIFICH

×
 PA
 × ×
 IA
 PAP
 RE
 RIA

RAMIRO BALCELLS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada.—*Es co-la.*
 Geroglifich.—*Com més estudiaràs me-
 nos ase seràs.*
 Ters de sílabas.— TI A NA
 A NI TA
 NA TA LIA

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pta
Cuba y Puerto Rico id.	2 "
Extranger id.	2'50 "
Número corrent.	0'10 "
„ atrassat.	0'20 "

NOTA—Tota reclamació podrá diri-
 girse á la Administració y Redacció del
 periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5.
 LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barña

QUINA MOMO

Licor higiénich y estomacal que deu tenirse en to-
 tas las taulas, pera pendrer 'n una copeta després de
 menjá.

Es lo mes fi y agradable dels licors, y poderós agent pera facilitar la digestió.— Lo millor elogi que d' ell pot ferse es que ha sigut premiat en totas quantas exposicions s' ha presentat en concurs, y sollicitat per los principals colmadors y tots los cafés y cassinos.

ÚNICHS DEPOSITARIS: M. SOLEY Y C.—Concell de Cent, 218.